

Izhaja
na pol poli
vsak četver-
tek.

SLOVENSKA BČELA.

Velja na leto
2 fl. 24 kr.
in po pošti
3 fl. sr.

Odgovorni vrédnik: **Ant. Janežić.**

Št. 19.

V četrtek 12. maja 1853.

IV. leto.

K v a t r n i v e č e r.

In kakor bi rada, ne morem, ne smem,
Ni dobro, ni varno, oj to ti povém;
O vsako noč, kadr li češ in želiš,
Nocój le ne; al se strahov ne bojiš?
O ljuba preljuba, kaj mar mi strahov,
Kaj kvatrov noči ino njenih duhov?
Progovor je star in se modro glasi:
Strah v sredi le votel, ob kraj'ga nič ni.

O ljubi preljubi, nikár o nikár,
Kvatrne noči, oj te meni so már! —
O mati, o mati, o ljubi oba —
Bojim se, se tresem, srcé trepetá.

O ljuba preljuba, ne boj se ne boj,
Nič men' ne zgorí se, nič tebi nocój,
Noč mirna; ti varna si v hrami tu nót,
In meni razsvitlja luč lunina pot.

O ljubi preljubi, kaj ondi šumi?
Čuj, slušaj, kaj gori po drevji vrši?
Kaj cvili iz loga, plašívno frfrá?
Ni dobro; oj da bi ostál bil domá!

V sosednji vesi pa vsi trije pojó,
Novico ji bridko brenčé na uhó;
Glavico povzdigne, jo brž položi,
In kmalo z vsem'trémi tud nji zazvoní.

M. Valjavec.

O b r a z z g o r.

(Konec.)

Enega dne popoldne stopi Andrej, mladi pastir, kateri je podobo deklice zvesto v sercu nosil, k materi ter jej odkrije, da je že večkrat, ko je svojo čredo na pašo gnal, Anico s pritepenim Moserjem prav prijazno govoriti vidil. Kakor je viditi, mu je Anica nagnjena; zato je on mater še za časa svari, da bi krasna devica v krempljih tega divjega pritepenca ne poginila.

Kakor hitro se verne pastarica domu, stopi k njej skerbna mati rekoč: Anka! od dne do dne bolj bledeš, lica ti vpadaajo, ojstro planinsko povetrije ti ne služi. Naj odslej fant goveda na goro goni. Skerbno za-

piraj po noči okno svoje kamnice, ne puščaj se v razgovore z duhovi, kateri v noči po naših gorah hodijo in vari se hladnega nočnega zraka. Tvoja bolehnost, kakor se mi zdi, ti že globoko v persih teži — tako misli zdravnik iz mesta, s katerim sem pred nedavnim govorila. Kaj ti je po pesnih in po piščali? Poštena deklica pomoli svojo večerno molitvico, se vleže in zaspi, da jo prva penica spel z spanja zbudi. Zapazila sem, da v noči okno odpiras in po zvezdah kukaš — Bog ne daj, da bi te še enkrat vidila! — In Anki so zasolzele oči. Natihoma se je pobrala v svojo kamnico in se miło jokati jela; zakaj bila je pobožno dete in je vedela, da smo dolžni skoz celo življenje naše stariše častiti, da bi se nam dobro godilo na zemlji. Pustila je taj okno zaperto in se je prikrila čez ušesa, ko je slišala na bližnjeji skali na piščal igrati. — Tri dni so tako minili; je ostala doma — in fant je gonil čredo na pašo. Tu je tudi piščal obmolknila in nobena pesem je ni več uspavala. Globoko jo je to v persih bolelo; cele noči je prejojaka.

Pa kakšno veselje jo je obšlo, ko je zjutrej na gore pogledala in pred oknom kitico čerstvih planinskih cvetličic zagledala! Bers je nje serce vganilo, kdo da jej je mogel to cvetje prinesiti. Cel dan ga je na svojem nedriju nosila. Tako je nahajala vsako jutro novo kitico. — Nenadoma je znanjkala kitico na oknu — dve, tri, štiri jutra so minule in nikdo ni donašal planinskih cvetlic. — Oj kakó je trepetala! Lice je vpadlo, okó od jokanja rudeče postalo. — Bil je ravno poln mesenc in njegovo blede očišče je lukalo skoz okno na posteljco, v kateri je Anka nepokojno spala. Tu na enkrat zakriči in kviško z postelji p'ane. Jaderno priskoči skerbna mati in najde svojo hčer v omedlevcah ležati. Ko se spet zavé, jame v solzah vtopljená pripovedovati, da se jej je Tomaž Moser v sanjah na smert bled ko merlič prikazal. Na njegovem čelu blizo skranje je režala globoka rana in z desno roko je pritiskal kitico rožic, ki jih je za njo natergal, na svoje persi. Kakó je vloga terpela! —

Pervo nedelo potem se zbere vsa mladina tiste okolice, da bi zgubljenega Tomaža, ki so ga odtistihdob v resnici zgrešili, poiskala. Zares ga najdejo nedaleč od križa na planini mertvega in pobitega, kakor se je bil Anki prikazal. Mogel se je pri terganju planinskih rožic predaletč črez skalo nakloniti, omahniti in se črez šest sežnjev visoko skalovje prekucniti. Bog bodi njega duši milostiv!

Anica je preživela po tem še nekoliko mesecev, dokler jo ni včeraj dera na pare položila. Bila jo to prav berhka od vsih rada videna deklica, krotka in pobožna. Naj v miru počiva!

Tako je končal planinčan, si veliko solzo z očesa utiraje.

Mi pa clo nismo zapazili, da so se med pripovedanjem megle razkadile, kakor bi nam hotle ločitev iz Gorotanskih dolin še bolj stežiti. Še enkrat se ozre naše oko na to prekrasno zemljo, ki jo je narava tako lepo in bogato okinčala.

Navade Primorskih Slovincov.

(Popisal Št. Kociančič.)

Ljudske narodne navade in šege o raznih okolišinah družbinskega življenja so se naj več na deželi med prostimi kmeti ohranile, in tim čistej-

ši, kolikor so dalej od mesta. Jaz sim od desetega leta svoje starosti iz doma, in v mestu živel, in po dokončanih šolah samo štiri leta v neki vasi prav blizu Gorice, in še to med pofurlaneni Slovenci bil, sadaj sim pa že šest let v Gorici; zatoorej tudi nisim imel nikoli prave priložnosti, da bi sam s svojimi očmi vidil, kako se nepoptujčeni Slovenci naših primorskih krajev o raznih priložnostih vedejo. Ako mi bo mogoče, da od kakega prijatla kej več zvem, Vam hočem že naznaniti. To bodi rečeno v izgovor, da na to vprašanje jugoslav. zgodovinskega društva le tako malo in nepopolnoma odgovarjam.

a.) **Porod.** Kar sim do sadaj izvedil, matere in babice marsikej vražnega počenjajo okoli novorojenega deteta, in na zibelko s kredo neke čudne znamenja načerkajo, da bi dele obvarvale vsake škode. V nekterih krajih, kakor p. v *Livki* na benečanski meji, novo rojeno dete koj skozi odperto okno vun pomolé, (kar stori baba) zato da bi ne bilo *vedomec*. Menijo namreč, da tak otrok gotovo *vedomec* postane, ako se z njim tega ne stori. Tudi od *rojenic* se kej sliši, pa ne vem, kaj od njih pravijo.

b.) **Kerst.** Kakor se jih v mestu najde, kateri se ne pre naglijo s kerstom, tako so nasproti silno skerlni priprosti ljudje, posebno naši Slovenci, da se novorojeno dete tako berž kersti, kakor je li mogoče. Hitro gredo prosit kakega znanca, posebno če je količkaj premožen, da naj bo detetu *nunec*; kdor je za botra ali kerstnega kuma naprošen, ne sme odreči. Kadar je dete kerščeno in v kerstne bukve upisano, gre oče otroka z kumom (ali kumoma, ker navadno po dva jemljejo, kuma in kumno), in pa z babo navadno naravnost v kerčmo, kjer se veselo gostijo. Kumi staršem otroka vselej kej podarijo, posebno je v navadi hleb belega kruha (štruca).

c.) **Ženitva.** Kadar si mladenec svojo prihodnjo zaročnico izbere, (ali kadar mu jo starši odločijo ali pa varhi — irofti), se odloči dan za *obljubo*. Snidejo se pri starših neveste oče ženina in ženin sam, ter pripeljajo sabo tudi enega znanca, svojega dobrega prijatla (starašina). Gotoljubno sprejeti se začnejo naj pred pogovarjati in pogadljati za doto. Je to storjeno v zadovoljstvo oboje strani, takrat pokličejo še nevesto, jo prašajo, ali privoli v to pogodbo, in če je vse prav, si podasta desne roke ženin in nevesta, in starašina (v nekterih krajih namreč je to navadno) vzame bučo ali pa bokal vina, in jima ga nekej izlije na roke, kakor bi hotel s tem reči, da ju tako zaveže. Tu se tudi pogodijo, kdaj ima poroka biti. Kadar napoči *dan poroke* gresta ženin in nevesta k spovedi in k sv. obhajilu, ako se to ni že dan poprej zgodilo. Potem se vse praznično napravi, in godci so pripravljani. Nevesta se napravlja doma s svojimi družicami, ženin pa s starašinom in z drugimi; ko je čas v cerkev iti k poroki, se ženin s svojimi tovarši in z muziko vzdigne, in gre po nevesto. Ko so blizo nevestine hiše, vstrelijo, ko pa do hiše pridejo, najdejo vrata zaperte; terkajo, in na vprašanje, kdo je? kdo terka? odgovorijo: Da so dobri prijatli, da iščejo eno zgubljeno ovčico, ktero menijo tu noter v hiši naiti; ali pa: da so goloba vstrelili, in da je tu notri se skril, da ga gredo iskat; naj jim torej odprejo. Preden se jim odpre, marsikake burke vganjajo. Kadar pa se jim odpre, zaukajo veselo, ter grejo z nevesto po kratkem zajterku v cerkev k poroki, spremljeni od godcov. Kadar je v cerkvi vse po redi opravljeno, in vun iz cerkve stopijo, se je v nekterih krajih (tako p. na *Livki*) nevesta v klet k vinu zapirala, in še le po tem je bila ženinu nazaj dana, kadar je za

njo kej plačal. Če je ženin iz druge vasi, mora pri tej priložnosti v nekaterih krajih mladenčemu te vasi, iz katere je nevesta, po svoji premožnosti kej plačati, če ne mu ne pusté neveste odpeljati na svoj dom. Je vse to storjeno, gredo zopet vsi z godci na dom nevestinib staršev, kjer je velik obed pripravljen. Pri jedi se šalijo, smešnice pripovedujejo, zdravnice napivajo in se prav veselo gostijo. Otroci iz soseske se zbirajo zunaj hiše in zlazijo tudi pod mizo, da od veselih gostov kej dobé. Na zadnje konec obeda pride kuharica z veliko kuhanco (Kochlöffel), in bere od gostov darove. Vsak ji kej da. Ko pa pride do ženina, ji vzame ženin kuhanco iz rok, in z njo tako ob mizo vdari, da se na prvi mah na kose razleti. Po tem se pleše. Kadar se nevesta na novi dom pripelja, jo pričaka tašča navadno na pragu hiše, in ji napije iz majolknega bokala; nevesta ga vzame, verže vanj en denar (tolar, cekin, ali kakor premore), pije tašči na zdravje, in ji bokal nazaj poda. (Sploh je navada, da nevesta, kadar k hiši pride, vsem v hiši nekej podari ali v denarju ali v perilu). Tašča ji poda na to kolovrat in pa lonec, in drugo hišno posodo v znamenje, da bo od sadaj ondi s tem opraviti imela. Na domu ženinovem je zopet obedvanje, in v nekaterih krajih, kakor n. pr. v Timinskih gorah, ostajajo svatje vkupej po celi teden. V Livki, od ktere sim že zgorej nekej omenil, je bila sicer še ta navada, da ko je nevesta prvičkrat po poroki šla po vode, jo je druga ženska spremljevala do studenca in nazaj na dom, kteri je potem nevesta en denar v roko vtisnula.

(Konec sledi.)

Slovenska slovstvena zgodovina.

(Dalje.)

Cirilsko.

Cirilsko na Rusovskem v 3 razdele spada. *Pervi sega do mongolskega gospostva* (v letu 1238); *drugi do poprave obrednih knjig do leta 1667* (sveto pismo se je še le leta 1751 dalo na svello); *tretji doslej*.

Podlago k temu slovstvu je Ciril v Carigradu postavil v letu 861 ali 862 s tim, da je *abecedo* spisal in *vazdelke sv. evangelja* prestavil. To delo je bilo v štirih letih na Moravskem s prestavo poglavitniših takratnih obrednih spisov končano. Dognali so se namreč razun *beril in listov, psalter, berila iz starega zakona* (paremejnik) *časoslov*, (horologij) *služabnik* (liturgjar) *trebnik* ali *molitvenik* (ritual) in *osmospev*, to so *cerkvene pesmi* (oktoih) ali *kancional* Damakinov. Ovega dela so se tudi brez dvombe vdeležili prvi in naj znamenitiši Cirilovi učenci: *Kliment, Naum, Angelar, Sava* in *Gorazd*. Pervi je bil Bulgar, zadnji Moravljan.

Naj starši in dragoceniši rokopis evangelja s podpisanimi letnimi številkami je *Ostromirski* v Petrogradu iz leta 1056 — 1057, potem pa *Mstislavov* v Moskvi med letom 1125 — 1132. Naj starši *apostel* je iz leta 1195 v Moskvi pri Pogodinu; razun tega sta še kaka dva ali trije drugi iz 12. stoveka; eden je v Moskvi v zborni knjižnici (Synodal-Bibliothek) druga dva v jugu in v zapadu. Naj starši *psaltir* z rjasasenjem, tedaj ne prav za prav obreden, je iz 11. stoletja in sicer v Moskvi Pogodinova lastnina, ki pa ni popolnoma.

Od posameznih spisov starega in novega zakona se še precej stari prepisi dobe, n. pr.

1. *Stiri evangeli* od leta 1143 v Moskovski zborni knjižnici; — 2. *Listi* (epistelni) sv. Paula iz leta 1222 tudi v ravno imenovani bukvarni; — 3. *Bukve Jozuata*; — 4. *Bukve sodnikov*; — 5. *Bukve Rut*; vse te troje bukve so v knjižnici Sergijevske Laure na Rusovskem; 6. Je tudi dalje *visoka pesem* kralja Salomona z razjasnjenjem iz 14. stoletja v knjižnici družbe zgodovinskih starin v Moskvi, in — 7. *Cela nova zaveza* iz 14. stoletja v samostanu Čudov v Moskvi i. t. d.

Od družih imamo nesumljive spričanja, da so tudi kedaj bile, n. pr. preroki, spisani v 15. veku iz rokopisa 1136 leta v Novgorodu pisanega, pet bukev Mojzesa, snimkanih (kopiranih) tudi v 15. stoletji iz rokopisa v letu 1136 ravno tam snimkanega. Pri Štefanu v danski Sori se je znašla v letu 1645 nova zaveza iz 13 veka. Solarič je vidil pri Peričinoti-tu v Benetkah celo sveto pismo, ki se je v letu 1429 na nemškem v Mol-davskem samostanu najdljo, katero se je pa vposled posameznih sporočil na Angleško prodalo i. t. d. Še celó v rokopisih ohranjene knjige 15. stoletja, posebno pet bukev Mojzesa imajo vidne znamenja visoke starosti v jeziku.

Od *nomokanona*, to je, prva naj starši zbirka cerkvenih postav, imamo téle naj starši rokopise:

1. Serbski rokopis od leta 1262 pri Mihanoviču v Smirni, in
2. Tri Rusovske.

Pervi je od leta 1267 ali pa 1280 v Moskovski zborni knjižnici; *drugi* od leta 1283 v Petrograški ces. knjigarni; in *tretji* iz konca 13. veka v Rumjancovski znamenitnici (muzei).

Kako star je *otečnik*, to je bukve očakov (paterikon), se ne vé; starih tacih rokopisov je več. Med njimi je tudi *življenje sv. Konrada* in odlomek ima Pogodin v Moskvi, kateri je natanjko presojen, pokazal, da na starosti vse znae cirilske rokopise dalječ dalječ presega. Tudi na Dunaji se en rokopis nahaja, kateri je neki iz 12. veka. Ta rokopis je naš Kopitar razsodil, da ga je sveti Sava sam spisal.

V kazalnem obsežku popisov življenja od prvostolnika Markari-ta iz Rusie (1526 — 1564) sestavljenem, pod imenom: „Velikije Četje Mi-neji“ se še omeni od Metodja, Moravljanskega škofa:

1. *O vešči i o samovlastvé,*
2. *O knižé Metodija episkopa Moravskago;* od česar se bo še

potem govorilo.

Po smrti Metodja (v letu 885), ko je Slovanom protivna stranka pod vodjem Vihingom nad slavenske duhovnike grozne, nikdar neslišane viharje pripodila, in ko so Ogri prihruščali, se je zadušila kal starosla-venskega slovstva na Moravskem in Panonskem. Odsihmal smo zgubili sled napredka slavenskega slovstva, dokler se je v letu 1834, ko je slavno delo K. Kalajdoviča (*Joan Evzarch bolgarski*) na svitlo prišlo, zopet daniti jelo in še le pred kacimi dvanajstimi leti svitlaji zvezda temu polju migljá.

(*Dalje sledi.*)

Dvor in gospodarjenje Dragotina Velicega.

Po Lorencu.

V osmem in devetem stoletju kralji niso imeli tako krasnih gradov za letinsko stanovanje, kakor jih imajo dandanašnji. Njih gradovi ali palače so bili mnogotero izdelani; na nekterih krajih so bili velika zidana pohišva, na drugih krajih so bili majhni in leseni. Vender so bili pred Dragotinom Velikim dodelani vsi na en način storjeni. V gornjih nadstropjih so bila odprta hodišča (galerie) in od tod so peljale duri v posamezne izbe. Sobe so bile z vsem potrebnim hišnim orodjem oskerbljene in vedno za prihod gospodarjev ali gostov pripravljene. Okoli gradov pa so stale bajte družine in grajsčinskih delavcov, in večja ali manja gospodarska poslopja, primerjena velikosti celega posestva.

Se le Dragotin Veliki je jel kraljeva stanovanja veličastniše zidati. Spomin in ostanke gerških in rimskih stavb in umetnij občudajočemu cesarju ni zadostila enotnost in priprostost njegovih dedov, temuč on si je prizadeval lepoto s koristjo in prijetnost z umetnostjo skleniti. Njegova dela niso bila le dela grajsčaka ampak kraljeva dela. Tako ste bile izdelane palači, ki jih je dal zidati na gornjem Renu v Ingeljahjmu in na spodnjem Renu v Nimvegnu. Za Ingeljahjsko palačo si je bil naj lepši prostor na gričih Renskega okroga odbral. Na več strug, bi brez števila ostrovov (otokov) oklepajo, razdeljena se tukaj široka reka pred očmi razprošira. Ob njenih bregovih se vzdigujejo po malem cveteče dobrave, katerih gorice so bile že takrat s tertó zasajene. Pisavci listega časa grad, ki ga je bil Dragotin tukaj postavil, čudo umetnosti imenujejo, in to je bil zares. Naj večé čudo pa je bilo, da se je bil grad, kakor da bi bil zaroten, iz Ravene na renske bregove prepeljal. Le papeževo postrežnost je mogel Dragotin zahvaliti, da je sto marmelnovih in granitovih stebrov, na katerih je palača stala, in prekrasne slike, s katerimi so bile stene notranjih sob okinčane, v roke vpravil. Pri stavbah neomikanih ljudstev se bogatija razodeva v preobilni in presiljeni zlatarii in srebrarii, ter meni umetnost z bleskom doseči; Dragotin pa si je napravil za zlato in srebro lepih umetnih del in je v Raveni razderto staro palačo rimskih cesarjev na Ingeljahjskem griču sostavil. — Očiten dokaz, kako se časi spreminjajo; v last plujega kralja pride naj prej stanovanje, in pozneje tudi naslov in žeslo rimskih cesarjev. — Od te palače se le to da povedati, da jo je sleherni občudoval in za naj lepše poslopje celega kraljestva imel.

Pri blesku in krasoti gradov v Ingeljahjmu, Nimvegnu in pozneje tudi v Ahnu Dragotin pohlevnih stanovanj svojih dedov ni pozabil. Perve je imel, veličastnost in mogočnost kraljestva plujim poslancom, ktere je tukaj sprejemal in odpravljaj, očitno storiti; zadnja pa za jesenska in lovska razveseljavanja. Tudi tukaj se pristojnih lepotij in kinčarij ni manjkalo. Kakor je še dan današnji med posestvi premožnih žlahtnikov ali bogatejih mestjanov in med kmečkimi posestvi razloček, da se na unih ne gleda le na korist in pridelk ampak tudi na prijetnost in lepoto, ravno tako je bilo pri Dragotinovih grajsčinah. Pri vsaki grajsčini so se mogle zraven domače kuretnine tudi druge imenitne ptice zavolj lepšega stanovanja rediti; zlasti pavi, bažanti (fazani) in gerlice. Vertovi niso bili le s sočivjem in

kuhinjsko zelenjavo ampak tudi z mnogoterimi prelepimi cveticami obsajeni. Dreves, ki jih je Dragotin po svojih posestvih imel, je bilo dosti takih, ki se morajo v naših krajih še dandanašnji umetno oskerbovati, da se ne spridijo ali ne poginejo. Kjer ni bilo potokov in rek, so se umetni ribnjaki napravili, da bi se nikjer ne pogrešale ribe ali priložnost, se z njih (ribjim) lovom kratkočasiti.

Toda te prijetnosti so bile le stranski namen. Poglavitni namen, ki ga je Dragotin pri obdelovanji in oskerbovanji svojih posestev imel, je bil pridelk in dobiček. Poljedelstvo, živinoreja, vrtinarja, zverinski in ribji lov so služili, Dragotinov dvor z vsem potrebnim preskerbeti. Ker je eno posestvo lahko družemu pomagalo, se je vse toliko lažje in s toliko boljim uspehom opravljalo, kolikor več je bilo posestev in kolikor večja so bila. Nekaj pridelkov se je vsako leto na kraljev dvor odpeljalo, kar je ostalo in se pri domu ni porabilo, je bilo na trg peljano in prodano. V začetku novega leta se je mogel vselej kralju ali kraljici natančen popis vsih pridelkov, ki so bili od pretečenega leta ostali, predložiti. Skupljeni denarji so se mogli redovno sleherno leto na cvetno nedeljo v kraljevo denarnico odšteti.

(Konec sledi.)

Rimski žerovi ali katakombe.

Ogledovaje rimske okolice (pravi Chateaubriand) me je enega dne noč prekvapila. Obrnuvši se na ravno proti mestu in korač čez polje zagledam zdaleč več skoro tenjam podobnih oseb, kako v mraku naprej majajo, se na istem mestu vstavljajo in preminjajo. — Radovednost me mika, pospešam hod in stapljam srčno v votlino, kjer so one čudovitne tenje vtonile. Dolgi podzemni shodi se pred menoj stegajo, po katerih razdalne svetilke, jednake kresnicam, slabo brle. Kraj obeh sten so tri vrste mrtveških rak čez endrugo. Turobna brlota plahota trepetaje naprej čez rake, in dozdeva se, da jih vse iz večnega spanja raši in k vstaji gible.

Zabstoj napenjam uho po kakem glasu, ktereга bi sledil v tem brezdu snrtni tišine; ali v večnem pokoji tih krajev ni ničesa začuti, razun silnejšega klukanja vlastnega srčca. Namenim se nazaj, pa ni več mogoče; po krivi poti sim jo potegnul, in namesto iz zmotnjaka ¹⁾ iziti, globlej zahajam. Kamor pridem vidim druge križopote. Od koraka do koraka me hujša groza navira. Bolj izhod išem, manje ga najdem. Včasih le stapljam, včasih pa dirjam. Tu zahrumi stropot mojih stopinj po votlinah in zdévalo se mi je, da vse za menoj dere.

Dolgo sim že tak blodil; moči me zapuščajo; vpešan sedem na razpotji tega mrtveškega mesta. Skrboma zrem po izgorelih svetilkah, ki menijo ugašati. Na enkrat mi prišumljajo iz sredine tih grobnih hiš premili glasi, podobni dalnim nebeškim spevom. Pripevljajo, odpevljajo, in dale in tiheje po podzemnih krivinah ko odzvanjajo, bolj omiljujejo. — Skočim na noge in bitim tja, od ondod ti čarni glasi zvirajo, in najdem razsveteno dvorano. Nad s cveticami kinčanoj rakoј darujejo duhovnik sv. mešo; njezne v bele koprene zavite device prepevajo pred žrtvenikom; velika množina vernih moli pobožno Boga. Spoznal sim spet katakombe.

Živkov.

¹⁾ labirinta;

Slovstveni glasnik.

Jugoslavensko slovstvo. Po nevtrudljivem prizadeanju slavnoznanega g. Mat. Cigaleta bodo na Dunaju v kratkem izdana sledeča preimenitna dela: *Besednjak politično-pravoslavskih reči v nemško — slovenskem, horvaškem in serbskem jeziku.* Obsega 43 tiskanih pol in bo kmalo tudi na prodaj. Bo gotovo ena naj imenitnejših knjig za celo Jugoslavijo. Slava vis. ministerstvu in g.g. vrednikom za njo!

Kuzenski zakonik je ravno v prav ročne knjigi (v osmerki) na svitlo prišel. Slovenske besedi je pridana tudi nemška izvirna. Verh tega se tudi prav pridno natiskuje:

Deržavljanski zakonik v slovenskem jeziku; je neki že 15 pol donatisnjenih. Obsegel bo blizu 40 pol. — Tako bo naše slovstvo v kratkem s prav dragocenimi deli obogateno.

* V Gorici so ravno na svitlo prišle: *Pridige in drugi spisi, ki jih je po svoji smerti zapustil Jožef Stibel, Ločniški dekan.* Izdatelj je po kratkem uvodu, kjer naznanja, kaj ga je napravilo, slovenske spise tega slovečega moža na svitlo dati, postavil precej obširen *životopis* rajncega, za njim pa nekaj popolnoma izdelanih, nekaj le načrtanih pridig in enacij spisov tega pravega Slovence. — Papir in natis je prav lep in čist, cena 40 kr. sr. tudi nizka. Nadjati se je, da bodo posebno duhovni gospodi to knigo prav radi kupovali.

V Celovcu pride v kratkem v natis 50 *pesem za cerkev, šolo in kratek čas z napevi* od g. učitelja Cveka v malej žepne obliki — *Društvo sv. Mohora* je prejelo od g. Jožef Beeka, duhovnika na Križni gori sprelepe *pripovedi očeta Bonaventura*, ki so že skorej v vse evropejske jezike prestavljene. Slovenci! nabirajte vsak po svoje moči udov za to prekoristno društvo, da bo poredoma vse dela, ktere se mu od vsih strani ponujajo, izdati zamoglo.

G. prof. Weber je izdelal obširno *slovnico* latinskega jezika v ilirskem jeziku. — G. Matia Mesic, kandidat učiteljstva v Pragi, je spisal v ilirskem jeziku *povestnico starega in srednjega veka* za spodnjo gimnazijo. Ministerstvo uka jo je potverdilo in administraciji za razprodajo šolskih knjig izročilo, da jo natisniti dá. Veliko ceno tej zgodovini tudi daje, da je s potrebnim obzirom na Slavjane sostavljena. — Ravno ta gospod sostavlja tudi *zemljopis* za ilirske gimnazije.

Različne drobtince.

* Znani slov. domorodec g. Juri Jenko je bil za c. k. ministerialnega koncipista in sovrrednika deržavnega zakonika v slovenskem jeziku na Dunaju izvoljen.

* Na čast ustanovljenja prevzvišanega g. Jurja Haulika kot nadškofa je narodno društvo dobrovoljcev v Zagrebu igrokaz *Gostba* drama v 3 djanjih od Lj. Vukotinovića v ilirskem jeziku predstavljalo.

* Znani g. Dr. Schmidt, kteri je lani in predlanskem velike Kraške votline preiskoval, misli to tudi letas nadaljevati.

* V Petrograda je te dni zamerl ruski spisatelj Fedor Andrejevič Oettinger, rojen Nemec, kteri je vse Kotzebue-ove spise v ruščino prestavil in obširnejši životopis carice Katarine II. dogotovil.

* Prez. nadškof Zagrebaški g. Juraj Haulik je društvu sv. Mohora za poslane društvene knjige 40 gld. sr. daroval.